

รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยมในเขตภาคเหนือตอนบน

Administrative Model for Popular Private Kindergarten School in the Upper Northern Region

สรช แก้วคำฟู¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวดี อุปปีนใจ² ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีระชา⁴
Saros Kaewkhamfu¹, Asst. Prof. Dr. Suwadee Ouppinjai², Dr. Somkiet Tunkaew³, And Asst. Prof. Dr. Phoonchai Yawirach⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยม ในเขตภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์ของการการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยม โรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยม ในเขตภาคเหนือตอนบน เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีหุระยะ โดยแบ่งได้เป็น 4 ระยะ เก็บข้อมูล ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และวิธีเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ได้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยมในเขตภาคเหนือ จำนวน 2 แห่ง กลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการบริหารโรงเรียน รวมจำนวน 67 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความถี่การจำเป็น และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลยอดนิยมในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ชื่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยม ในเขตภาคเหนือตอนบน: รูปแบบการบริหารผสมผสานแบบเป็นทางการและเพื่อนร่วมงานมีส่วนร่วม (FC Blended Model) ส่วนที่ 2 แนวคิดและหลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบเป็นรูปแบบการบริหารแบบทางการและรูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน เข้าด้วยกันให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพบริบทและสถานภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยม ในเขตภาคเหนือตอนบน และส่วนที่ 3 องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยม และลักษณะโรงเรียนยอดนิยม ในเขตภาคเหนือตอนบน มีผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้องแม่นยำอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ABSTRACT

The research entitled “Administrative Model for Popular Private Kindergarten School in the Upper Northern Region” aimed to develop the administrative model for a popular private kindergarten school in the upper northern

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารโรงเรียน, โรงเรียนอนุบาลเอกชน, โรงเรียนยอดนิยม

¹ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹Doctor of Education Program in Educational Administration Program Chiang Rai Rajabhat University.

^{2, 3, 4}อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

^{2, 3, 4}Course teacher in Master of Education Program And Doctor of Education Program in Educational Administration Program Chiang Rai Rajabhat University.

*ผู้ติดต่อ, อีเมลล์: สรช แก้วคำฟู, 609714003@crru.ac.th

รับเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2563 แก้ไขเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2563 ตอรับเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2563

region. It was Multi-Phases mixed-method research consisted of 4 phases to collect data by using qualitative and quantitative research. The population of this study was 2 schools where passed the criteria of being the popular private kindergarten school in the upper northern region. The target group consisted of 67 people who were school administrators, teachers including school committees and 10 educational experts. The research instruments were a questionnaire, an interview form, and a model evaluation form. The quantitative data were analyzed by using descriptive statistics using frequency, percentage, mean, standard deviation and modified priority need index ($PNI_{modified}$). The qualitative data were analyzed by using context analysis.

The results of the study were found that the administrative model for popular private kindergarten school in the upper northern region comprised three parts as follows: Part 1 Model title: The formal administration with the involvement of the colleague (FC Model), part 2 Concept, principle and objectives of the model, formal and collegial concepts were used to create the appropriate model for the context and status of the popular private kindergarten schools in the upper northern region and part 3 The elements and characteristics of the popular private kindergarten school administration in the upper northern region.

The result from the evaluation of the effectiveness of the administrative model appeared that the overall was at the highest level. All aspects which were the utility, feasibility, propriety standard and accuracy were ranked at the highest level.

Keywords: School administrative model, private kindergarten school, popular school

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน มีการแข่งขันกันสูง ความต้องการในการให้ลูกเข้าโรงเรียนที่มีความเป็นโรงเรียนนอกระบบก็สูงจึงมีอยู่ทุกระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงอุดมศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาระดับอนุบาล การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือในชั้นอนุบาลนั้นเป็นการบริการทางการศึกษาขั้นต้นที่มุ่งจัดการศึกษาให้กับประชาชนในวัยแรกของชีวิต การศึกษาระดับนี้จึงมีความสำคัญต่อเด็กและครอบครัว โดยเฉพาะในภาวะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมมากขึ้น การอบรมเลี้ยงดู กล่อมเกลาเด็กนั้น ครอบครัว ไม่อาจทำได้เหมือนสมัยก่อน เพราะลักษณะของครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรของตนได้จึงก่อให้เกิดปัญหาหลายด้าน ขณะเดียวกันความจำเป็นในการเตรียมประชาชน เพื่อรองรับในการพัฒนาประเทศเป็นสิ่งที่ต้องเร่งให้เกิดขึ้น ดังนั้นการดำเนินการ และการเตรียมเด็กตั้งแต่ปฐมวัยเพื่อให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นได้มีโอกาสเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีศักยภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป ๆ โรงเรียนอนุบาลจึงมีความจำเป็นสำหรับสังคมปัจจุบันมากขึ้น (มณฑา คอเหลียม และเมธาวิ อุดมธรรมานภาพ, 2550, หน้า 2)

การเตรียมเด็กตั้งแต่ปฐมวัยมีความสำคัญอย่างมากในการให้การอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ และปลูกฝังความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้แก่เด็ก ๆ ตั้งแต่ยังเล็กในช่วงปฐมวัย คือ ในวัยแรกเกิดถึง 6 ขวบ ซึ่งถือว่าเป็นช่วงวัยเยาว์ของชีวิตที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากในวัยนี้เป็นช่วงที่สมองมีการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ มีความสมบูรณ์ เป็นวัยที่มีพัฒนาการทุกด้าน เจริญเติบโตในอัตราที่สูงที่สุด โดยเฉพาะระบบประสาทและสมองซึ่งเจริญเติบโตได้ถึงร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่ ถือได้ว่าเป็นระยะที่เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดในชีวิต (พัชราภรณ์ ปัญญาวิไล, 2551, หน้า 2) ดังนั้นการวางรากฐานที่ดีให้กับเด็กปฐมวัยจึงเท่ากับเป็นการเตรียม และสร้างพลเมืองที่ดีมีคุณภาพให้กับประเทศชาตินั่นเอง อาจกล่าวได้ว่าจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย ก็เพื่อสร้างเสริม

พัฒนาการทุกด้านให้เจริญเติบโตถึงขีดสุดของศักยภาพและเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนรู้และชีวิต โดยคุณสมบัตินี้ที่มุ่งสร้างเสริม คือ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม คุณธรรม จริยธรรม วิถีชีวิตไทยสิ่งแวดล้อมและค่านิยมที่ถูกต้อง ซึ่งหากโรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ดี มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่สามารถเป็นแนวทางหลักให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนยึดถือและปฏิบัติตาม ก็เชื่อได้ว่าโรงเรียนนั้น ๆ จะประสบความสำเร็จเป็นโรงเรียนยอดนิยมนของผู้ปกครองได้

ดังนั้นโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีการบริหารที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน มีการกำหนดกลยุทธ์และทิศทางที่เหมาะสม ชัดเจน เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด โดยใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญและมีนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษาตลอดมา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, หน้า 7) รัฐบาลเน้นการพัฒนาการบริหารโรงเรียนคุณภาพสูง เน้นคล่องตัว มุ่งความเป็นเลิศ โดยมีความพยายามในการเสนอแนวทางหลักเกณฑ์การบริหารงานและการรับนักเรียนของโรงเรียนที่มีลักษณะพิเศษ และโรงเรียนที่ได้รับความนิยมสูง โดยเน้นให้โรงเรียนเหล่านี้มีการบริหารจัดการที่เป็นอิสระ เพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการและสามารถพัฒนาเด็กไปสู่ความเป็นเลิศในด้านอื่น ๆ ได้ (<http://www.manager.co.th>)

จากข้อมูลและเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับอนุบาลของเอกชนที่เป็นโรงเรียนยอดนิยมน ซึ่งจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ในระดับอนุบาล โดยจัดการเรียนการสอนในระดับก่อนประถมศึกษา ที่ได้รับอนุญาตเป็นโรงเรียนที่ถูกต้องตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน ในเขตภาคเหนือตอนบน ที่มีคุณภาพ มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา มีความสามารถในการอยู่รอดระยะยาว มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการและสามารถพัฒนาเด็กไปสู่ความเป็นเลิศ ได้รับความนิยมสูง ผู้ปกครองนิยมส่งลูกหลานมาเรียน โดยพิจารณาจากอัตราค่าธรรมเนียมสูงกว่าและจำนวนการรับเข้าเรียน เพื่อสร้างแบบจำลองการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยมน ในเขตภาคเหนือตอนบน ที่แสดงโครงสร้างและองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ ใช้บรรยายคุณลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์ใช้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่ต่อเนื่อง และเชื่อมโยงสิ่งที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกันให้สามารถเข้าใจง่ายขึ้น เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยมน ในเขตภาคเหนือตอนบน ผู้วิจัยคาดว่าจะเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องจะนำผลการศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับอนุบาลให้เป็นโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยมน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการวางแผนสนับสนุนการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับอนุบาลให้เป็นโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยมนต่อไป

คำถามการวิจัย

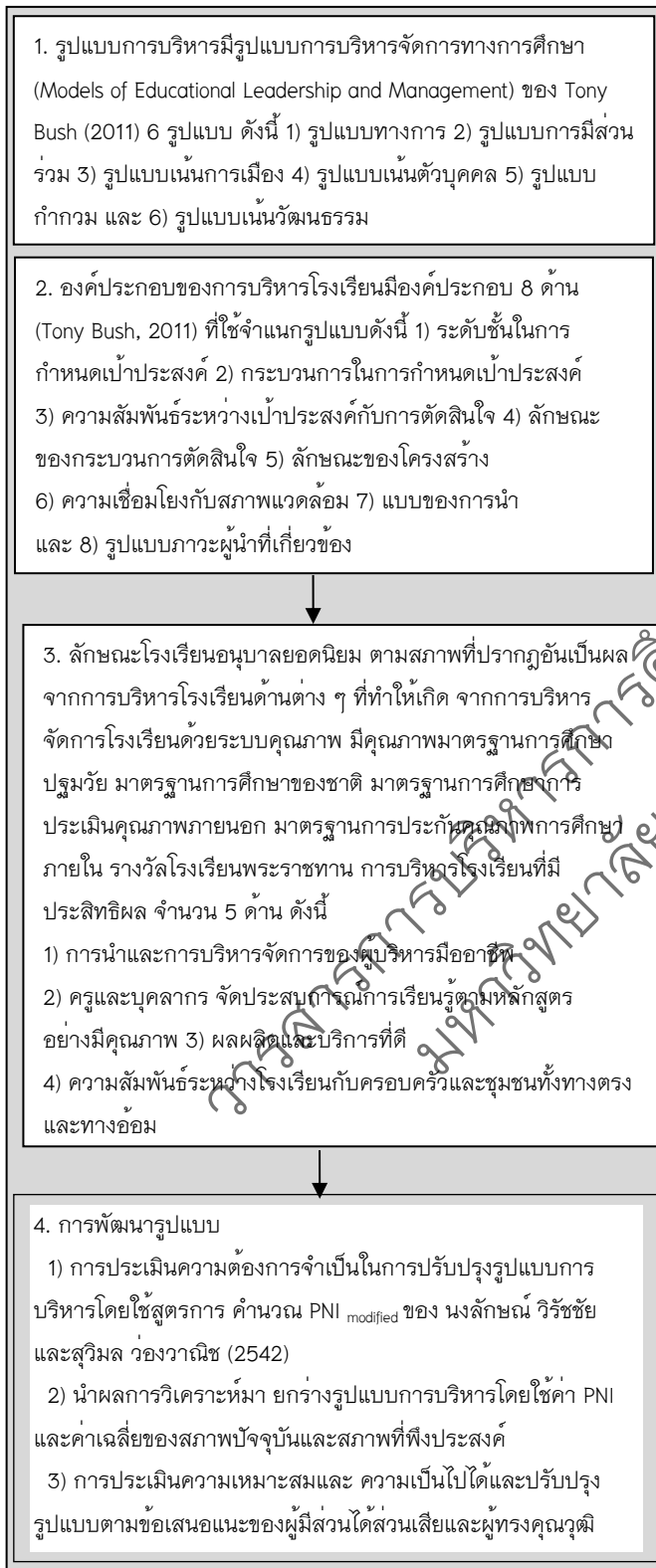
รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยมน โรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยมน ในเขตภาคเหนือตอนบนเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

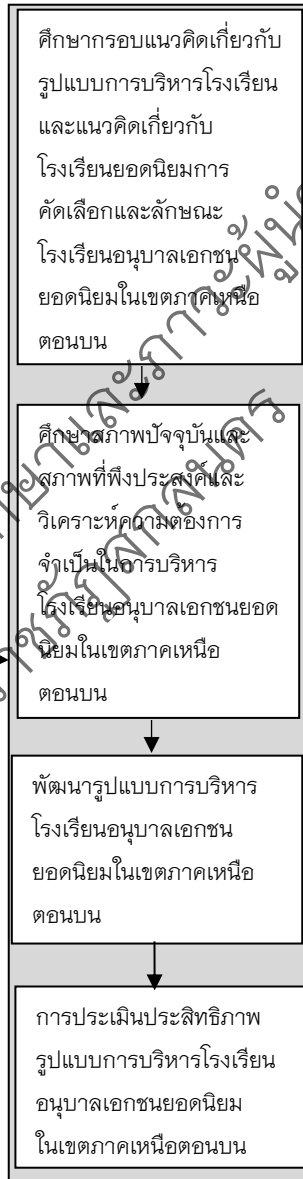
เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยมน โรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยมน ในเขตภาคเหนือตอนบน

กรอบแนวคิดการวิจัย

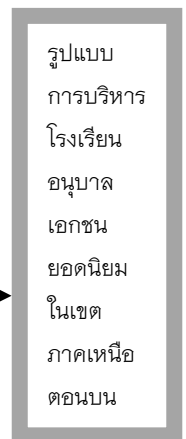
ปัจจัยนำเข้า (Input)

กระบวนการ (Process)

ผลผลิต (Output)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ได้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยมในเขตภาคเหนือ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญ จังหวัดลำปาง จำนวน 300 คน และโรงเรียนปรีณสรอยแอสลวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 625 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการให้ข้อมูลเป็นการเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด คือ เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการบริหารโรงเรียน รวมจำนวน 67 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบตรวจสอบกรอบแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโรงเรียน แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนยอดนิยมการคัดเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยม และลักษณะโรงเรียนยอดนิยมในเขตภาคเหนือตอนบน 2) แบบสอบถามในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยม ในเขตภาคเหนือตอนบน 3) แบบประเมินเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและยืนยันความเป็นไปได้ของรูปแบบ และ 4) แบบประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยม ในเขตภาคเหนือตอนบน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ในขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อตรวจสอบกรอบ แนวคิด 2) ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและขอข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้จากคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 8 จังหวัดภาคเหนือ 3) ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญ จังหวัดลำปาง และโรงเรียนปรีณสรอยแอสลวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่การเก็บรวบรวมข้อมูล ในเรื่องสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยมในเขตภาคเหนือตอนบน และพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยม ในเขตภาคเหนือตอนบน และ 4) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ในขั้นตอนที่ 4 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลนั้นใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Priority Need Index: PNI) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญจากการวิเคราะห์เนื้อหาจากประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิคม โรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิคม ในเขตภาคเหนือตอนบน สรุปผลการวิจัย นำเสนอรูปแบบในภาพประกอบ 1 และรายละเอียดของผลการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิคม ในเขตภาคเหนือตอนบน : รูปแบบการบริหารผสมผสานแบบเป็นทางการและเพื่อนร่วมงานมีส่วนร่วม (FC Blended Model)

ส่วนที่ 1 ชื่อรูปแบบการบริหาร

รูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิคม ในเขตภาคเหนือตอนบน : รูปแบบการบริหารผสมผสานแบบเป็นทางการและเพื่อนร่วมงานมีส่วนร่วม (FC Blended Model)

ส่วนที่ 2 แนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์รูปแบบ

2.1 แนวคิดและหลักการ เป็นการบูรณาการแนวคิดและหลักการสำคัญของรูปแบบ การบริหารแบบทางการ (Formal) รูปแบบการบริหารแบบเพื่อนร่วมงาน (Collegial) เข้าด้วยกันให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพบริบทและสถานการณ์ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิคม ในเขตภาคเหนือตอนบน ดังนี้

2.1.1 รูปแบบการบริหารแบบทางการ (Formal) ที่มีระบบการทำงานแบบลำดับขั้น มีโครงสร้างองค์การแบบแนวดิ่ง โดยผู้บริหารสามารถใช้อำนาจที่ถูกต้องตามกฎหมายในตำแหน่งหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบภายในองค์การและผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อจัดการให้ผู้บังคับบัญชาทำงานให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

2.1.2 รูปแบบการบริหารแบบเพื่อนร่วมงาน (Collegial) ที่ให้ความสำคัญในเรื่องการกระจายสิทธิอำนาจการบริหารและการตัดสินใจแก่บุคลากรบางกลุ่ม หรือเพื่อนร่วมงานทุกคนขององค์การ เปิดโอกาสให้คนในองค์การเข้า

มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจต่าง ๆ ใช้กระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อหาจุดยืนและความเห็นชอบร่วมกันเพื่อนำไปสู่ฉันทามติ และกระจายสิทธิอำนาจต่าง ๆ ในองค์กร ไปให้กลุ่มบุคคล หรือทุกคนในองค์กรที่มีความเข้าใจวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นอย่างดี

2.2 วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอตนิยมในเขตภาคเหนือตอนบน

ส่วนที่ 3 องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอตนิยม และลักษณะโรงเรียนยอตนิยม

3.1 องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอตนิยม ในเขตภาคเหนือตอนบน

จำแนกตามองค์ประกอบของการบริหาร 8 ด้าน ดังนี้

3.1.1 ระดับการกำหนดเป้าประสงค์ (Level at which goals are determined) เป้าประสงค์มีระดับการกำหนดเป้าประสงค์อยู่ในระดับโรงเรียนเป็นหลักโดยได้รับความเห็นชอบจากบุคลากรทุกคนในโรงเรียน (C)

3.1.2 กระบวนการกำหนดเป้าประสงค์ (Process by which goals are determined) กำหนดโดยผู้บริหารด้วยความเห็นชอบร่วมกันเพื่อนร่วมงาน (F, C) ผู้บริหารและหัวหน้างานมีสิทธิอำนาจในการกำหนดเป้าประสงค์ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (F) ดำเนินการโดยการเห็นชอบร่วมกันของบุคลากร (C) ซึ่งเป็นหลักการสำคัญที่นำไปสู่การเข้ามามีส่วนร่วมของบุคลากร (C) และเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาโครงสร้างการบริหารและกระบวนการทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จรวมทั้งช่วยให้มีความมั่นคงและยั่งยืนในระบบทำงานของโรงเรียน (C)

3.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์กับการตัดสินใจ (Relationship between goals and decisions) มีการตัดสินใจโดยยึดเป้าประสงค์ของโรงเรียนโดยการเห็นชอบร่วมกัน (C) การตัดสินใจของผู้บริหารจะยึดเป้าประสงค์ขององค์กรเป็นหลัก (F) โดยที่ได้รับความเห็นชอบร่วมกันเพื่อนำไปสู่กระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ (C)

3.1.4 ธรรมชาติของกระบวนการตัดสินใจ (Nature of decisions process) มีธรรมชาติของกระบวนการตัดสินใจอิงเหตุผลโดยการมีส่วนร่วมของเพื่อนร่วมงาน (C) ลักษณะของกระบวนการตัดสินใจ ในรูปแบบทางการจะต้องมีความสมเหตุสมผลโดยยึดกฎระเบียบและข้อบังคับเป็นหลัก (F) การตัดสินใจทำได้โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน เพื่อให้เป็นวัฒนธรรมร่วมขององค์กร (C) ซึ่งทุกการตัดสินใจจะต้องผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน (C) และยึดเป้าประสงค์ของโรงเรียนเป็นหลัก (F)

3.1.5 ธรรมชาติของโครงสร้าง (Nature of structure) โครงสร้างการบริหารโรงเรียนเป็นแบบลำดับชั้น (F) และมีโครงสร้างการบริหารโรงเรียนเน้นเพื่อนร่วมงานในแนวราบ (C) ลักษณะของโครงสร้างของรูปแบบทางการมีสายบังคับบัญชาเป็นลำดับชั้นในแนวตั้ง (F) มีการใช้อำนาจบังคับบัญชาและสั่งการที่ลดหลั่นตามลำดับชั้นของโครงสร้างองค์กร (F) ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงที่มีอำนาจในการบังคับบัญชาและสั่งการต่อทุกคนที่อยู่ในองค์กร (F) รองลงไปตามลำดับจนถึงระดับล่างสุดคือพนักงานที่ปฏิบัติงานโดยผู้ใต้บังคับบัญชาจะปฏิบัติตามหัวหน้าในสายงานตามลำดับชั้น (F) นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับโครงสร้างการบริหารแบบแนวนอนโดยบุคลากรทุกคนมีสิทธิอำนาจเท่าเทียมกันในการกำหนดนโยบาย (C) และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานของโรงเรียน (C) มีการตั้งคณะกรรมการบริหาร (C) การตัดสินใจจึงผ่านกระบวนการของคณะกรรมการซึ่งจะเป็นแนวทางนำไปสู่ฉันทามติและการประนีประนอม (F)

3.1.6 การเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม (Links with environment) การเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมอาจเป็นระบบปิดหรือระบบเปิดขึ้นอยู่กับผู้นำ (F) ความรับผิดชอบไม่มีความชัดเจนเนื่องจากต้องมีการตัดสินใจร่วม (C) รูปแบบทางการเป็นระบบปิด (Closed System) โดยผู้ใต้บังคับบัญชาจะปฏิบัติตามและใส่ใจต่อผู้บริหารของโรงเรียน (F) ทั้งนี้ความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมก็สามารถเป็นระบบเปิด (Open System) ได้เช่นกันเพื่อเปิดให้มีการเชื่อมโยงกับ

สภาพแวดล้อมภายนอกได้กว้างขวางมากขึ้นเนื่องจากโรงเรียนเป็นองค์การสาธารณะที่จะต้องรับผิดชอบต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและรับผิดชอบต่อในด้านความสำเร็จขององค์การต่อชุมชนโดยรอบ (F, C) ดังนั้น ความโปร่งใสที่สามารถตรวจสอบได้ของผู้บริหารองค์การจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้มีความเชื่อมโยงระหว่างองค์การกับสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างดี (F, C) ทั้งนี้ทั้งนั้นในการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยึดมั่นยังผสมผสานรูปแบบเพื่อนร่วมงานซึ่งเป็นรูปแบบที่ยังไม่มีความชัดเจนว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบ เนื่องจากรูปแบบเพื่อนร่วมงานได้เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจในรูปแบบคณะกรรมการ (F, C) จึงเป็นการยากที่จะหาผู้รับผิดชอบต่อนโยบายรวมขององค์การ และรับผิดชอบต่อต้นสังกัดหรือหน่วยงานภายนอก ดังนั้นฉันทามติเป็นเพียงหลักการที่ช่วยแก้ปัญหาและผู้บริหารเป็นตัวแทนในการรับผิดชอบต่อและให้ความเห็นชอบในการตัดสินใจต่าง (F, C)

3.1.7 แบบของภาวะผู้นำ (Style of leadership) ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดเป้าประสงค์และริเริ่มนโยบาย (F) โดยมุ่งส่งเสริมให้มีฉันทามติจากเพื่อนร่วมงาน (C) ลักษณะของภาวะผู้นำ ในรูปแบบทางการกำหนดให้ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดขององค์การ (F) และเป็นผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์การ (F) รวมถึงการกำหนดวิธีดำเนินงานสำหรับผู้บังคับบัญชา (F) ซึ่งในองค์การทางการศึกษาผู้บริหารจะเป็นผู้ควบคุมทั้งงานวิชาการงานการบริหารและการประสานงานกับภายนอกโดยผู้ปกครองจะติดต่อโดยตรงกับผู้บริหารเมื่อมีกิจกรรมกับโรงเรียน (F) และถือว่าผู้บริหารเป็นตัวแทนของโรงเรียน (F) ทั้งนี้ ผู้บริหารสามารถมอบหมายหน้าที่ให้กับกลุ่มบุคคลที่มีผลงานดีและประสบความสำเร็จในการทำงานมารับผิดชอบแทน (F, C) เพื่อช่วยลดภาระงานและกระตุ้นให้บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานมากขึ้น (F, C) แต่จะมีการส่งเสริมให้แสดงความเห็นชอบร่วมกันโดยผู้บริหารเป็นผู้ทำหน้าที่ในการปรับนโยบาย หรือแผนยุทธศาสตร์ที่เกิดขึ้นจากความคิดเห็นของบุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ (F, C) โดยผ่านกระบวนการที่ซับซ้อน ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ (F, C) ทั้งนี้ผู้บริหารไม่ใช้อำนาจและอิทธิพลของตนเองภายในโรงเรียน แต่จะสร้างโอกาสทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อให้มีการร่วมกันริเริ่มกำหนดนโยบายใหม่ของโรงเรียน (F, C)

3.1.8 รูปแบบของภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง (Related leadership model) รูปแบบภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง คือ ภาวะผู้นำเชิงจัดการ (F) และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแบบมีส่วนร่วมและแบบกระจายอำนาจ (C) ซึ่งรูปแบบทางการคือ รูปแบบภาวะผู้นำเชิงจัดการ (Managerial leadership) โดยผู้บริหารได้รับอำนาจตามตำแหน่งที่เป็นทางการ (F) โดยมีอำนาจในการสั่งการ ควบคุม กำกับดูแล กำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ขององค์การและกระบวนการทำงาน (F) โดยผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับการบริหารมากกว่าการให้คำแนะนำ (F) และรูปแบบเพื่อนร่วมงานจะพบว่า รูปแบบของผู้นำ คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) (C) คือ ผู้นำที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ขององค์การส่งเสริมให้มีการกระตุ้นทางปัญญา (C) สร้างรูปแบบการปฏิบัติงานและค่านิยมขององค์การที่ดี มีความประพฤติที่เป็นตัวอย่าง สร้างวัฒนธรรมสร้างสรรค์และกำหนดโครงสร้างการทำงานที่ส่งเสริมให้มีการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (C) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (Participative Leadership) เป็นรูปแบบที่ผู้นำเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจขององค์การ (C) โดยการนำเข้าไปประชุมเพื่อร่วมปรึกษาหารือ (C) ซึ่งการมีส่วนร่วมจะช่วยยกระดับประสิทธิภาพขององค์การและทำให้มีอิทธิพลต่อผู้บริหารไม่ถือตนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด แต่ทำกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่เพื่อนร่วมงาน (C) และภาวะผู้นำแบบกระจายอำนาจ (Distributed Leadership) เป็นรูปแบบภาวะผู้นำที่ให้ความสำคัญกับความเชี่ยวชาญของบุคลากรในองค์การมากกว่าการที่จะเลือกเฉพาะผู้ที่มีบทบาทหน้าที่เป็นทางการในองค์การ (F, C) โดยผู้บริหารจะลดขอบเขตของบทบาทหน้าที่และกระจายภาระงานของตนเองไปให้แก่เพื่อนร่วมงาน (F, C) โดยเพื่อนร่วมงานจะรวมตัวเป็นกลุ่มหรือเครือข่ายเพื่อรองรับการกระจายอำนาจเพื่อสามารถใช้ความเชี่ยวชาญของแต่ละคนได้ครบทุกด้าน (F, C)

3.2 ลักษณะของโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยม

3.2.1 การนำและการบริหารจัดการของผู้บริหารมืออาชีพ

3.2.1.1 การวางแผน ผู้บริหาร ครู ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจค่านิยมและเป้าหมาย การวางแผน วางนโยบาย กระบวนการ บริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา การควบคุม ความเสี่ยง กำหนดแนวทางและทิศทางให้การทำงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบแนวคิดการจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษา

3.2.1.2 โครงสร้างการบริหาร ระบบการทำงานส่งเสริมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การจัดระบบ การบริหารจัดการในโรงเรียนที่มีความชัดเจนครอบคลุมและคล่องตัวในการทำงานมีการกำหนดมาตรฐานการตรวจงาน ของบุคลากรโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการระหว่างรูปแบบการบริหารแบบ ทางการ (Formal) รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน (Collegial) เข้าด้วยกันให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพ บริบทและสถานภาพของโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอดนิยม ในเขตภาคเหนือตอนบน โครงสร้างการบริหารงานที่เอื้อต่อการ บริหารแบบบูรณาการระหว่างการบริหารแบบทางการ (Formal) และการบริหารแบบเพื่อนร่วมงาน (Collegial) คือ (1) โครงสร้างการบริหารงานที่มีระบบการทำงานแบบลำดับชั้น มีโครงสร้างองค์การแบบแนวตั้ง โดยผู้บริหารสามารถใช้ อำนาจที่ถูกต้องตามกฎหมายในตำแหน่งหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบภายในองค์กร และ ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมในการ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อจัดการให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ และ (2) โครงสร้างการบริหาร ที่ให้ความสำคัญในเรื่องการกระจายสิทธิอำนาจการบริหารและการตัดสินใจเปิดโอกาสให้คนในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจต่าง ๆ ใช้กระบวนการปรึกษาหารือกันเพื่อหาจุดยืนและความเห็นชอบร่วมกัน เพื่อนำไปสู่ฉันทามติ และกระจายสิทธิอำนาจต่าง ๆ ในองค์การ

3.2.1.3 ภาระงานโรงเรียน การกำหนดภาระงานโรงเรียน กำหนดและจัดแบ่งภาระงานของโรงเรียน ตามระเบียบและกำหนดสมรรถนะหลัก และกรออกแบบการวัดการ และปรับปรุง กระบวนการที่สำคัญเพื่อนำระบบงาน ไปใช้สร้างคุณค่าให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา งานธุรการการเงิน และพัสดุ งานอาคารสถานที่ และการให้บริการแก่เด็ก และโรงเรียนประสบความสำเร็จ รวมทั้งการเตรียมพร้อมต่อภาวะฉุกเฉิน

3.2.1.4 คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ บริหารตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการบริหารแบบมี ส่วนร่วม ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการบริหารจัดการในระดับปฐมวัยมีการประเมินครูโดยหัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน และหัวหน้า สายชั้น มุ่งพัฒนา ผู้บริหาร ผู้ร่วมบริหาร ให้มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้เข้าใจปรัชญาและหลักการ จัด การศึกษาปฐมวัยพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง สร้างแรงจูงใจช่วยก้าลังใจในการทำงานการให้ คำแนะนำ คำปรึกษา ทางวิชาการ สร้างความผูกพันต่อองค์กร สร้างความเชื่อ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่การยอมรับและ ศรัทธา ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน ทำหน้าที่ทั้งผู้จัดการและผู้อำนวยการโรงเรียน ได้รับการรับรางวัล เนื่องจากเป็นผู้ ที่มีความประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม ทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติ ประสบความสำเร็จในหน้าที่การ งาน และเป็นผู้ที่มีคุณงามความดีเป็นที่ยอมรับของสังคม บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่ได้รับการรับรองจากองค์กร มาตรฐานและสามารถ นำโรงเรียนพระราชทานและสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล

3.2.2 ครูและบุคลากร จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ

3.2.2.1 ครูมีวุฒิการศึกษาตรงตามสายงาน มีใบประกอบวิชาชีพ มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ เหมาะสมกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปฏิบัติงานตามหน้าที่ ตามมาตรฐานวิชาชีพด้วยความมุ่งมั่นและทุ่มเท การสร้างเสริม คุณธรรม จริยธรรม ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีจำนวนครูเพียงพอกับเด็กในชั้นเรียน

3.2.2.2 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็ม ศักยภาพ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข โดยคำนึงถึงพัฒนาการ วัฒนธรรม

และการเรียนรู้ของเด็ก ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นเด็กเป็นสำคัญ เข้าใจในความแตกต่างของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำงานร่วมกับผู้อื่น และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ครูทุกคนจะได้รับการส่งเสริมให้เรียนผ่านการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) จากทีมบริหารของโรงเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และฝ่ายปฐมวัยจัดให้มีกิจกรรมนิเทศมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ โดยแบ่งการนิเทศออกเป็น 3 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมนิเทศการสอน 2) กิจกรรมนิเทศโครงการ และ 3) กิจกรรมนิเทศบรรยากาศห้องเรียนเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ของผู้สอนระดับปฐมวัย มีการประชุมครูผู้สอนทุกสัปดาห์ เพื่อพูดคุย แบ่งปันข้อมูลและช่วยกันร่วมแก้ปัญหาได้อย่างทันที่เพื่อนำข้อเสนอแนะ ตลอดจนคำแนะนำสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

3.2.2.3 การประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก เพื่อใช้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก และชี้แจงให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงกระบวนการประเมินผลและรายงานผลประเมินให้ผู้ปกครองทราบ และจะได้ออกหมายนัดหมายเพื่อช่วยเหลือหากพบปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก

3.2.2.4 การจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้อย่างปลอดภัยและเพียงพอมีมุมประสบการณ์สื่อและอุปกรณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อนำไปจัดกิจกรรมประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยได้อย่างหลากหลายและน่าสนใจ และให้ครูสามารถ ติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ข่าวสารของทางโรงเรียนให้ผู้ปกครองได้รับทราบอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว

3.2.3 ผลผลิตและบริการที่ดี เด็กมีการเรียนรู้เต็มศักยภาพและมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยพัฒนาการด้านร่างกายมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่องเหมาะสมตามวัย ตอบสนองตามตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์

3.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวและชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

3.2.4.1 ความสัมพันธ์ทางตรง คือ 1) การนำโรงเรียนออกสู่ชุมชน โดยฝ่ายโรงเรียนไปหาชุมชน มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย กิจกรรม กฎระเบียบ และสวัสดิการต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยใช้สื่อต่าง ๆ จัดให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน การให้ความรู้และบริการทางวิชาการ แก่ชุมชน การใช้สถานที่ และภูมิปัญญาในท้องถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้ การเยี่ยมบ้าน และ 2) การนำชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน โดยการเชิญผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประสบความสำเร็จ และภูมิปัญญาในท้องถิ่นเข้ามาเป็นวิทยากร เชิญปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เกิดความร่วมมือกันในการพัฒนาลูกไปในทิศทางเดียวกัน ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจ

3.2.4.2 ความสัมพันธ์ทางอ้อม ซึ่งเกิดจากการที่ชุมชนชื่นชมและศรัทธาจากการที่โรงเรียนมีการปรับปรุง บุคลากร และการปรับปรุงอาคารสถานที่ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ระบบนิเวศ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและสร้างบรรยากาศของโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมโดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วม เสนอแนะในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้หรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพราะการปรับปรุงดังกล่าวเป็นสัญลักษณ์ของการพัฒนาอย่างหนึ่งที่จะสร้างความศรัทธาแก่ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปได้เป็นอย่างดี

3.2.5 การจัดการความรู้และการพัฒนานวัตกรรมที่ทันสมัย

3.2.5.1 การจัดการความรู้ในองค์กร มีการปรับปรุงผลการดำเนินการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการการจัดเก็บและสืบค้นความรู้ของบุคลากรของโรงเรียน จัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดเก็บความรู้ ให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อความสะดวกในการสืบค้นข้อมูล ประเมินผลการจัดเก็บและสืบค้นความรู้ การจัดเก็บความรู้ที่เพียงพอ ปลอดภัย

เป็นส่วนสำคัญ และสะดวกในการสืบค้น ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการนำความรู้ที่ เกิดจากทักษะ ประสบการณ์ที่เป็น แนวปฏิบัติที่ดี จัดเก็บในฐานข้อมูล ให้เป็นคลังความรู้ของโรงเรียน

3.2.5.2 นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน นำนวัตกรรมมาใช้ในการ ออกแบบการบริหารอย่างมีระบบที่เกิดคุณค่า มีคุณภาพและการบริการที่ดีหาผู้เกี่ยวข้องเฉพาะด้านเป็นที่ปรึกษา มีการพัฒนานวัตกรรมที่ทันสมัย ส่งเสริมให้บุคลากรนำความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคล พัฒนาให้เกิดเป็นความรู้ใหม่โดยการ สร้างแนวคิดทฤษฎีใหม่ เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับความรู้เดิมมาใช้ใน การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงาน เพิ่มความ พึงพอใจและเกิดคุณค่า มีคุณภาพและการบริการที่ดีและมีความสามารถในการแข่งขัน

ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอตนิยม ในเขตภาคเหนือ ตอนบน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านมาตรฐานการใช้ประโยชน์ ด้านมาตรฐานความเป็นไปได้ ด้านมาตรฐานความเหมาะสม และด้านมาตรฐานความถูกต้องแม่นยำ อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่ารูปแบบถูกสร้างมาอย่างมีลำดับขั้นตอน ที่มีการตรวจสอบและยืนยันจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ทางด้านนี้โดยเฉพาะ จึงทำให้ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียน แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนยอตนิยมและคัดเลือกของโรงเรียนอนุบาล เอกชนยอตนิยม ในเขตภาคเหนือตอนบน ผู้ศึกษาพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจ จึงได้นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอตนิยม ในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ชื่อรูปแบบการบริหาร ส่วนที่ 2 แนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์รูปแบบ ส่วนที่ 3 เกณฑ์ในการคัดเลือก ลักษณะ และองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอตนิยม และส่วนที่ 4 องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอตนิยม ในเขตภาคเหนือตอนบน จำแนกตามองค์ประกอบของการ บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับ สมาน อัครภูมิ (2547, หน้า 55) กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบที่ดี ควรประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของ รูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) ทรัพยากรกำหนดภารกิจ กระบวนการ วิธีการ กิจกรรม และอื่น ๆ ที่ต้อง ดำเนินการ เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 6) แนวการประเมินรูปแบบ 7) คำอธิบายประกอบรูปแบบ 8) ระบุเงื่อนไข การนำรูปแบบไปใช้ และ Keeves (1988, p. 560) ที่ได้กล่าวถึง หลักการอย่างกว้าง ๆ ในการสร้างรูปแบบ (Model) เพื่อให้ได้รูปแบบที่ดีไว้ 4 ประการ ดังนี้ 1) รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง(ของตัวแปร) 2) รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น 3) รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผล ของเรื่องที่ศึกษา 4) รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปร ในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายองค์ความรู้ในเรื่องที่กำลังศึกษา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าองค์ประกอบของรูปแบบ จะทำให้เห็นถึงความเชื่อมโยงในการพัฒนาที่ชัดเจนและสามารถเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ทำให้เกิดความผิดพลาด คลาดเคลื่อนในการปฏิบัติตามรูปแบบที่ได้มีการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ ระเบียบแบบแผนที่ชัดเจน จึงทำให้ลด ความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นหากถูกนำไปใช้ปฏิบัติจริงในการพัฒนาองค์การ

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนยอตนิยม ในเขตภาคเหนือ ตอนบน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านมาตรฐานการใช้ประโยชน์ ด้านมาตรฐานความเป็นไปได้ ด้านมาตรฐานความเหมาะสม และด้านมาตรฐานความถูกต้องแม่นยำ อยู่ในระดับมากที่สุด

ทุกด้าน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่ารูปแบบถูกสร้างมาอย่างมีลำดับขั้นตอนที่มีการตรวจสอบและยืนยันจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ทางด้านนี้โดยเฉพาะ จึงทำให้ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รูปแบบการบริหารแบบทางการ (Formal) ถือเป็นจุดแข็งของการบริหารโรงเรียนอนุบาลยอดนิยมนิคมในภาคเหนือ ดังนั้น ผู้บริหารควรเน้นความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานและแสดงความเป็นผู้นำเหนือพนักงานเป็นองค์การที่เน้นวิธีปฏิบัติงานเพื่อมุ่งสู่เป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

1.2 ผู้บริหารควรสนับสนุนส่งเสริมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อจัดการให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้เพื่อให้ความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นในการบริหารแบบทางการ

1.3 รูปแบบการบริหารแบบเพื่อนร่วมงาน (Collegial) เป็นรูปแบบที่มีช่องว่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด จึงทำให้มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับ 1 ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่องการกระจายสิทธิอำนาจการบริหารและการตัดสินใจแก่บุคลากรบางกลุ่ม หรือเพื่อนร่วมงานทุกคนขององค์การ

1.4 ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คนในองค์การเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจต่าง ๆ ตามลำดับการบังคับบัญชาที่ได้กำหนดไว้ในโครงสร้าง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนอนุบาลยอดนิยมนิคมของโรงเรียนสังกัดหน่วยงานภาครัฐ

2.2 ควรพัฒนารูปแบบการประเมินการบริหารโรงเรียนอนุบาลยอดนิยมนิคมของโรงเรียนเอกชน

เอกสารอ้างอิง

นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวณิช. (2542). *การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์ทอภิมานและวิเคราะห์เนื้อหา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

พัชราภรณ์ ปัญญาคุณิกร. (2551). *เติมเต็มครูปฐมวัย..ด้วยหัวใจ BBL*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้.

มณฑา คอเหลี่ยม และเมธาวี อุดมธรรมานภาพ. (2550). โรงเรียนอนุบาลที่พึงประสงค์ของผู้ปกครองในแขวงสามเสนในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 3(2), 266-272.

สมาน อัครภูมิ. (2547). *การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *แนวทางการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

Bush, T. (2011). *Theories of Educational Leadership and Management*. (4th ed.). London: SAGE.

Keeves, P. J. (1988). *Educational research, methodology and measurement: An international handbook*. Oxford: Pergamon Press.

Yarborough, D. B., Shulha, L. M., Hopson, R. K., & Caruthers, F. A. (2010). *The program evaluation standards: A guide for evaluators and evaluation users*. (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.